

Sofia Geisler
Inatsisartunut ilaasortaq, Inuit Ataqtigiit

§ 37 naapertorlugu apeqquut nr. 247/2018-imut akissut

04-10-2018
Suliaq nr. 2018 - 18985
Akt nr. 8766021

Apeqqutinnut qujanaq.

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanooq.gl

- 1. Nunatsinni kræftimik nappaateqarnermikkut toqquteqartartut amerlassusaasa Nunani Avannarlernituut appasitsigilersinnissaat anguniarlugu Peqqinnissamut Naalakkersuisoq piffissami qaninnerpaami qanoq suliniuteqalersaarpat?**

Akissut:

Aallarniutigalugu oqaatigerusuppara misissuineq *Cancer Incidence and Mortality in Greenland 1983-2014* assut pingaartikkakku. Tassunga atatillugu erseqqissaatigissallugu pingaaruteqarpoq toqquteqartartut ikilisarniarlugit iliuusissat aallartinneqareermata. Kræfti pillugu pilersaarut 2014-imeersoq sulii ingerlanneqarpoq aammalu ukiuni kingullerni nunatsinni peqqinnissaqarfiup ingerlaavartumik nutarterneratigut ineriartortinneratigullu iliuusissat ingerlanneqartut nassatarisaannik siunissami toqquteqartartut ikileriarnissaat neriuutigaarput.

Ukiuni kingullerni peqqinnissaqarfimmi Dronning Ingridip Napparsimmavissuani (DIN) pilattaanermut immikkoortortamik, peruluttunut immikkoortortamik, qinnguartaanermut immikkoortortamik nutaanik pilersitsisoqarpoq. Aamma DIN-ip ataani peqqissaaveqarfiit periarfissaqartillugu nutarsaavigineqassapput, taamaalilluni nuna tamakkerlugu kissaatit tunngavigalugit iliuusissamik pingaarnersiunissamut periarfissaqaqqullugu.

Naak peqqinnissaqarfimi ukiuni kingullerni annertuumik pitsanngorsaasoqaraluartoq peqqinnissaqarfimmut tapiissutigineqartartut amerlineqarnissaat sulissutigissallugu kissaatigaara. Peqqinnissaqarfik aningaasatigut sulisoqarniarnikkullu artorsarpoq, siunissamilu piumasaqaatit Peqqinnissaqarfimmut tunniunneqartut, eqqortinneqassappata taava tapiissutit qaffassapput. Taamaattumillu ukiuni aggersuni peqqinnissaqarfimmut tapiissutit amerlineqarnissaat oqaluuserisassanngorlugu Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup ataatsimeeqatiserinissaa pilersaarutigaara.

- 2. Nunatsinni kræftimik toqquteqarnermikkut toqquteqartut amerlassusaasa Nunani Avannarlernituut appasitsigilissappat suliniutit suut pisariaqarpat?**

Akissut:

Kalaallit kræftimik nappaateqartut pillugit misissuinerit, katsorsaanerit

malinnaavigineqartarnerallu erseqqinnerusumik misissuivigineqassasoq misissuinerimi ilisimatusartut kaammattuutigaat.

Kaammattuutit taakku immikkut aallutassatut eqqumaffigaagut aammalu kræfti pillugu pilersaarut suliassa qarfinni taakkunani pingasuni iliuusissanik ilaqarpoq.

Tamatuma saniatigut nunatsinni kræftimik nappaateqalersartut ikilisinniarutsigit pitsaaliuineq peqqissusermillu siuarsaaneq pingaaruteqarput. Taamaattumillu innuttaasut peqqissuunissaannut suliniut Inuuneritta II pillugu suleqatigiinnitta annertusarneqarnissaa aamma kissaatigaara, tamatumani ilaatigut nerisaqarneq, pujortarneq, imigassat aalakoornartortallit timigissartarnerlu qitiutillugit sammineqarlutik.

Pingaartumik pujortartut amerlavallaarujussuarput aammalu puakkt kræfteqalersarnermut toqqutigineqartartumut peqquataasarnera annertulluni. Taamaattumillu meeqqat inuusuttuaqqallu pujortartalernissamut pitsaaliorneqarnissaannut peqataasussamik "Siunissaq pujortarfiunngitsoq" Peqqissutsimut ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfiup suleqatigiissutigilermagu aamma nuannaarutissaavoq. Tassunga atatillugu ilanngullugu oqaatigisinnaavara pujortarneq tupamillu nioqqutissiat pillugit suliassa qarfimmi inatsisip nutarterneqarnissaa sulissutigilersaaraku.

3. Kræfteqartunik katsorsaasarneq eqqarsaatigalugu Nunatsinni peqqinnissamik sullissinerup Qallunaat Nunaanni peqqinnissaqarfiup sullissineratut pitsaassuseqalissappat, qanoq suullu pitsanngorsarneqartariaqarpat?

Akissut:

Misissuineq innersuussutigineqartoq piffissami 1983-imit 2014-imut paasisutissanik tunngaveqarpoq, taamaattumillu peqqinnissaqarfik nutarterneqassanersoq assersuutigalugulu Kræfti pillugu pilersaarut pitsaasumik sunniuteqarsimanersoq misissuinnissamut atorneqarsinnaanani, tassa kisitsit taakku iliuusissat taakku sioqqullugit misissuernermeersuummata. Kræfti pillugu pilersaarummut atatillugu sunniutaata inernilernissaa siusippallaarpoq paasisutissat pisariaqartut suli piginnginnatsigit. Taamaattumik kræfti pillugu pilersaarut 2014-imi atuutsinneqalersoq qitiutillugu aallutissagipput aamma isumaqarpunga. Taamaalillunilu ingerlaavartumik pitsanngorsaanerit aammalu kræfti pillugu pilersaarummi iliuusissat ingerlateqqinneqarnerat nunatsinni kræftimik katsorsaasarnermut pitsanngorsaanerimi ilaatinneqassapput.

Tassungalu atatillugu innersuussutigissallugu pingaaruteqarpoq misissuinerimi takuneqarsinnaammat nunanut avannarlernut sanilliullugu nunatsinni innuttaasut kræftimik nappaatit suussusii assigiinngissuteqarmata. Ajorluartumik assersuutigalugu puakkt kræftilersartut nunatsinni amerlanerujussuupput, tamannalu pujortarnaveersaartitsinikkut taamaallaat pitsaaliorneqarsinnaalluni.

Aqutsineq, piginnaasat sulisoqarnermullu unamminartut pissutigalugit kræfti pillugu suliaritinnerit eqqarsaatigalugit Peqqinnissaqarfik Danmarkimisuulli suliaritinnissamut qulanaraveeqqummik neqerooruteqarsinnaanngilaq, tassani annerpaamik sap.ak. sisamat ingerlatinnagit suliarineqarsinnaasumik

piumasaqaateqartoqarmat. Taamatut oqareerlunga, siunertaavoq annerpaamik qaammat ataaseq ingerlareersimassasoq kræftimik nappaammik suussuserneqareernerup kingorna suliaritinnissamut pilersaarut aallartinneqassammat. Iviangikkut kræfteqalernermi sap.ak. arfinilikkaarlugit immikkut ilisimasalik aggertarpoq.

4. Kræfteqartunik katsorsaasarneq eqqarsaatigalugu Nunatsinni peqqinnissaqarfik Qallunaat Nunaannisulli pitsaassuseqalissappat peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutit qanoq amerlatigisunik ilaneqartariaqassappat?

Akissut:

Apeqqummut siuliani allassimasumut atatillugu aningaasat erseqqinnerusumik missingersinnaasorineqanngillat, taamaattorli nunatsinni peqqinnissaqarfik sinaakkutissat atugassiissutigineqartut iluini sapinngisamik annertunerpaamik suliniuteqartoqarpoq.

Ilanngullugu oqaatigineqarsinnaavoq nunatsinni katsorsartinnissamik neqeroorutigineqartut Danmarkimi najoqqutarisassat assingi sapinngisamik malillugit neqeroorutigineqartarmata. Tamatuma saniatigut ulluinnarni Rigshospitali attavigineqartarpoq aammalu ilaatigut qinnguartaanermi assit Danmarkimi immikkut ilisimasalinnut nassiunneqartarlutik. Aammattaaq kræftimik immikkut ilisimasallit Danmarkimeersut Dronning Ingridip Napparsimavissuanut akulikitsumik suliarortarput, tamatumani immikkut ilisimasallit napparsimasut misissortarlugit kiisalu kræftimik katsorsaanerit tamarmik suliaasat malillugit ingerlanneqarnissaat qulakkeertarlugu.

Innuttaasut nunatsinni katsorsartinnissamik neqerooruteqarfigineqarsinnaanngikkaangata Danmarkimi katsorsartinnissamut innersuunneqartarput, tamatuma kingorna napparsimmavinni inissaqassuseq apeqqutaatillugu katsorsartikkiartornissamut piffissaliisoqartarluni.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Doris J. Jensen